

Foglalkozás-egészségügyi Alapellátás

Foglalkozás-egészségügyi alapellátás	Szakmakód:	2501
Tevékenységek progresszivitási szint szerinti besorolása		
	Progresszivitási szint	
Foglalkozás-egészségügy	I. alapellátás	
1. A munkakörülmény egészségkárosító hatásainak munkahigiénés és munkalélektani vizsgálata	X	
2. Munkavégzés (fizikai és szellemi munka) egészségkárosító hatásainak vizsgálata	X	
3. A munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálata és véleményezése	X	
4. Foglalkozási megbetegedések diagnosztizálása, bejelentése és kivizsgálása	X	
5. A munkakörhöz kötött védőoltásokkal kapcsolatos feladatok	X	
6. A krónikus megbetegedésben szenvedő munkavállalók megelőző gondozása	X	
7. Álláskeresők átképzéséhez szükséges szakmai alkalmassági, illetve a közfoglalkoztatáshoz szükséges foglalkoztathatóság szakvéleményezése	X	
8. Elsősegélynyújtás, heveny esetek ellátása, illetve közreműködés az elsősegély megszervezésében és az oktatás felügyeletében	X	
9. Egészségügyi felvilágosítás, tanácsadás, egészségfejlesztési feladatok	X	

I. szint: foglalkozás-egészségügyi alapszolgálat

Az alapszolgálatok a fentiekben részletezett vizsgálatok közül I. fokon végzik a munkaköri alkalmassági vizsgálatokat, valamint a foglalkozási megbetegedések gyanújának diagnosztizálását, munkabaleset esetében az első orvosi ellátást.

1. A munkakörülmény egészségkárosító hatásainak munkahigiénés és munkalélektani vizsgálata

A munkakörülmény (munkahely, berendezések, gépek, technológiai sorok, munkaeszközök, anyagok, a fizikai és társadalmi munkakörnyezet) olyan kockázati források helye, amelyből különböző veszélyes tényezők (fizikai, kémiai, biológiai, ergonómiai, pszichoszociális, balesetet okozó) erednek, amelyek egészségkárosító kockázattal járnak. Az egészségkárosító kockázatok értékelése olyan munkáltatói kötelezettség, amelyben a foglalkozás-egészségügy közreműködik. Annak érdekében, hogy a kockázat elfogadható legyen, kockázatbecslést - ezen belül veszélyazonosítást, veszélyjellemzést, expozícióbecslést, kockázatjellemzést - kell végezni. Ezt követően olyan, a kockázat mértékétől függő kockázatkezelést kell alkalmazni, hogy a munkakörülmény a dolgozó egészségét és biztonságát ne veszélyeztesse.

Diagnosztikai háttér:

Szerződéses kapcsolat akkreditált laboratóriumokkal.

A munkakörnyezeti kóroki tényezők (kémiai, zaj, rezgés, világítás, ionizáló és nem ionizáló sugárzás, mikrobiológiai, ergonómiai), valamint a biológiai expozíciós mutatók műszeres meghatározására és a pszichoszociális tényezők detektálására alkalmas laboratóriumok.

Munkakörnyezeti műszeres vizsgálatok (analitikai kémia, zaj, rezgés, világítás, ionizáló és nem ionizáló sugárzás, klímaparaméterek, ergonómia) végzésére

Munkalélektani vizsgálatok végzésére

Biológiai expozíciós mutatók mérésére

2. Munkavégzés (fizikai és szellemi munka) egészségkárosító hatásainak vizsgálata

Az olyan fizikai, mentális, pszichés megterheléssel járó munkavégzés, amely jelentősen nagyobb vagy kisebb igénybevételt okoz, mint az optimális, egészségkárosító hatású. Ennek elkerülése végett a megterhelés elemzése (pl. energetikai, egyéni védőeszköz okozta többlet-terhelés) meghatározása és módosítása (csökkentése vagy növelése) szükséges. A megterhelés módosítása

munkáltatói jog, illetve feladat; a foglalkozás-egészségügyi orvos, közreműködve a feladat megoldásában, vizsgálatait követően szükség esetén a módosításra javaslatot tesz.

Egyéb diagnosztikai háttér:

Egyéb speciális vizsgálatokra alkalmas laboratóriumok (pl. xenobiotikum metabolizmus, toxikokinetikai vizsgálatok, méregtelenítési kapacitás vizsgálata)

3. A munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálata és véleményezése

A munkahelyi összmegterhelés és a vizsgált dolgozó egészségi állapotának, valamint munkakapacitásának ismeretében annak eldöntése, hogy a munkahelyi terhelés számára okoz-e az optimálistól tartósan eltérő igénybevételt, amely a foglalkozással kapcsolatba hozható megbetegedések fellépésével, utódjainak károsodásával vagy a munkaképesség csökkenésével jár együtt. Feladat az igénybevétel és a munkaképesség expozíciós idő és életkor függvényében történő változásának követése, a megbetegedések megelőzése, a munkaképesség megőrzése.

Diagnosztikai háttér:

Munkahigiénés vizsgálatokat végző laboratóriumok elérhetőségének ismerete:

a) munkakörnyezeti műszeres vizsgálatok végzésére (analitikai kémiai, por, rost, zaj, rezgés, világítás, ionizáló és nem ionizáló sugárzások, klímaméterek, ergonómia),

b) biológiai expozíciós mutatók vizsgálatára.

Egyéb vizsgálatokat végző laboratóriumok elérhetőségének ismerete:

a) ergometria laboratórium,

b) légzésfunkciós laboratórium,

c) munkavégzés (fizikai, szellemi, pszichés) műszeres vizsgálatára.

Klinikai konzílium elérhetősége.

4. Foglalkozási megbetegedések diagnosztizálása, bejelentése és kivizsgálása

A munkavégzés okozta megterhelésből és a munkahelyi kóroki tényezők (fizikai, kémiai, biológiai, pszichoszociális, ergonómiai, balesetveszély) hatásából származó egészségkárosodások vagy azok gyanújának vizsgálata az exponált személyek körében. E vizsgálatokat az időszakos és soron kívüli munkaköri, illetve szakmai alkalmassági vizsgálatok eredményei, illetve az exponált dolgozónál fellépő panaszok, tünetek teszik szükségessé. Szükséges a diagnosztikai háttér elérhetőségének, illetve

a részletes foglalkozási/expozíciós anamnézisnek az ismerete. Az alapszolgálat orvosa köteles bejelenteni a foglalkozási megbetegedést, illetve annak gyanúját is, és részt vesz a foglalkozási megbetegedés kivizsgálását végző, jogszabályban meghatározott bizottság munkájában.

5. A munkakörhöz kötött védőoltásokkal kapcsolatos feladatok

Egyes munkakörökben nem foglalkoztatható a dolgozó, ha nem vette fel az adott munkakörben a jogszabályban előírt védőoltást/védőoltásokat. Ezekben az esetekben az oltó orvos a foglalkozás-egészségügyi orvos.

6. A krónikus megbetegedésben szenvedő munkavállalók megelőző gondozása

A krónikus betegségben szenvedő munkavállalók egészségi állapotát a foglalkozás-egészségügyi orvosnak, az általa javasolt gyakoriságnak megfelelően ellenőriznie kell abból a célból, hogy nem következett be olyan változás a beteg állapotában, ami befolyásolhatja a munkaköri alkalmasságát. Itt kell ellenőriznie azt is, hogy hozzá tud-e jutni gyógyszereihez, és azokat rendszeresen szedi-e, a terápia nem veszélyezteti-e a dolgozó által végzett tevékenység biztonságát.

7. Álláskeresők átképzéséhez szükséges szakmai alkalmassági, illetve a közfoglalkoztatáshoz szükséges foglalkoztathatóság szakvéleményezése

Az álláskeresők elhelyezkedési esélyeit növeli, ha egy új, versenyképes szakmát tanulnak. A beiskolázás előtt a foglalkozás-egészségügyi alapellátó helyen szakmai orvosi alkalmassági vizsgálaton kell részt venniük.

Azok az álláskeresők, akik nem tudnak a munka világába visszakerülni, az önkormányzatok által felajánlott munkát végezhetik, amennyiben arra a foglalkozás-egészségügyi alapellátóhelyeken végzett vizsgálatok során alkalmasnak minősülnek.

8. Elsősegélynyújtás, heveny esetek ellátása, illetve közreműködés az elsősegély megszervezésében és az oktatás felügyeletében

Valamennyi munkahelyen - jellegének, elhelyezkedésének, a veszélyforrásoknak, a munkavállalók létszámának, a munka szervezésének megfelelően - biztosítani kell a munkahelyi elsősegélynyújtás tárgyi, személyi és szervezési feltételeit, az utóbbiba beleértve az elsősegély nyújtást végzők oktatásának felügyeletét is; mindebben a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa közreműködik. Az orvos legyen képes a munkavállalók körében heveny megbetegedés, valamint sürgős esetek előfordulásakor az első orvosi ellátásra.

9. Egészségügyi felvilágosítás, tanácsadás, egészségfejlesztési feladatok

A foglalkozás-egészségügyi feladatok között szerepel a munkavállalók munkakörülményeivel és munkavégzésével kapcsolatos felvilágosítás és tanácsadás. Ezen belül a foglalkozás-egészségügyi szolgálat köteles a belépéskor a munkavállalót tájékoztatni a foglalkoztatásához kapcsolódó kockázatokról (pl. daganatkeltő anyagokkal végzett tevékenység), valamint a munkavállalót alkalmazása folyamán rendszeresen tájékoztatni a periódusosan elvégzett kockázatértékelések eredményeiről.

Az egészségfejlesztési tevékenység az életmód kedvező alakításával összefüggő munkáltatói programokban való részvételt jelenti.